

Α. ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

1. Ειδικό απαρέμφατο

Το υποκείμενο του ΕΙΔΙΚΟΥ απαρεμφάτου τίθεται σε πτώση ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ στην ετεροπροσώπια.

π.χ. Hostes adventare audio.

Προσοχή !

Το υποκείμενο του ΕΙΔΙΚΟΥ απαρεμφάτου στην ΤΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΙΑ τίθεται σε πτώση ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ (ΛΑΤΙΝΙΣΜΟΣ), όταν εξαρτάται από ρήμα Ενεργητικό ή Αποθετικό.

π.χ. Respondit ille se esse Orcum.

Προσοχή !!!!

Εννοείται σε πτώση ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ όταν εξαρτάται από ρήμα ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΠΑΘΗΤΙΚΟ λεκτικό ή δοξαστικό. Σε αυτή την περίπτωση έχουμε ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΛΑΤΙΝΙΣΜΟΥ. Σε αυτή την περίπτωση το υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι το ίδιο με του ρήματος.

π.χ. Hercules boves Geryonis ex Hispania in eum locum adduxisse dicitur.

Προσοχή !

Το απαρέμφατο ενεργητικού παρακειμένου είναι πάντοτε ειδικό.

2. Τελικό απαρέμφατο

Το υποκείμενο του ΤΕΛΙΚΟΥ απαρεμφάτου τίθεται σε πτώση ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ στην ΤΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΙΑ και σε πτώση ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ στην ΕΤΕΡΟΠΡΟΣΩΠΙΑ.

π.χ. Caesar iubet arma tradi.

Το υποκείμενο του ΤΕΛΙΚΟΥ απαρεμφάτου τίθεται σε πτώση ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ (σπάνια Ονομαστική) όταν το απαρέμφατο είναι παθητικό ή το ESSE ως συνδετικό με κατηγορούμενο (ΛΑΤΙΝΙΣΜΟΣ).

Β. ΑΥΤΟΠΑΘΕΙΑ

Η λατινική γλώσσα δεν διαθέτει αυτοπαθητική αντωνυμία, για να δηλωθεί λοιπόν η αυτοπάθεια χρησιμοποιείται η προσωπική και η κτητική αντωνυμία και στα τρία πρόσωπα.

Η αυτοπάθεια διακρίνεται σε :

A) **άμεση ή ευθεία** , όταν η αντωνυμία που λειτουργεί ως αυτοπαθητική αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος της πρότασης στην οποία ανήκει ή όταν έχουμε ταυτοπροσωπία και το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου συμπίπτει με το υποκείμενο του ρήματος (λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου).

π.χ. Cassiope cum nymphis se comparat. Η Κασσιόπη συγκρίνει τον εαυτό της με τις Νύμφες.

Respondit ille se esse Orcum. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας. (ταυτοπροσωπία – λατινισμός ειδικού απαρεμφάτου)

B) **έμμεση ή πλάγια** , όταν η αντωνυμία ενώ συντακτικά βρίσκεται σε δευτερεύουσα πρόταση ή σε μετοχική ή απαρεμφατική σύνταξη αναφέρεται νοηματικά στο υποκείμενο του ρήματος εξάρτησης.

π.χ. vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt. Δεν επιτρέπουν να εισάγεται κρασί σε αυτούς από τους εμπόρους.

Προσοχή ! η προσωπική αντωνυμία γ' προσώπου (sui, sibi, se) και η κτητική αντωνυμία γ' προσώπου (suus, sua, suum) εκφράζουν πάντοτε αυτοπάθεια , άμεση ή έμμεση .

Γ. ΑΛΛΗΛΟΠΑΘΕΙΑ

Αλληλοπαθής αντωνυμία δεν υπάρχει στα Λατινικά . Η αλληλοπάθεια εκφράζεται :

A. με την επανάληψη του υποκειμένου τους ρήματος σε πλάγια πτώση (ως αντικείμενου του ρήματος)

π.χ. *Alius alium amat* αγαπάνε αλλήλους

B. με την πρόθεση *inter* + αιτιατική της προσωπικής αντωνυμίας (*nos, vos, se*)

π.χ. *Inter se certabant* συναγωνίζονταν μεταξύ τους.

Γ. με τις εκφράσεις *inter eos* και *inter ipsos*

Δ. με το επίθετο *mutuus* = αμοιβαίος , στον κατάλληλο τύπο.

Δ. ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΧΡΟΝΩΝ

(CONSECUTIO TEMPORUM)

Ρήμα εξάρτησης σε αρκτικό χρόνο

(ενεστώτας, παρακείμενος με σημασία παρακειμένου, μέλλοντας)

- ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ
- ΠΡΟΤΕΡΟΧΡΟΝΟ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ
- ΥΣΤΕΡΟΧΡΟΝΟ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΡΑΣΤΙΚΗΣ

ΣΥΖΥΓΙΑΣ

(ΜΤΧ ΜΕΛ. + ΥΠΟΤ. ΕΝΕΣΤ. SUM)

Ρήμα εξάρτησης σε ιστορικό χρόνο

(παρατατικός, παρακείμενος με σημασία αορίστου, υπερσυντέλικος)

- ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΥ
- ΠΡΟΤΕΡΟΧΡΟΝΟ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛ.
- ΥΣΤΕΡΟΧΡΟΝΟ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΡΑΣΤΙΚΗΣ

ΣΥΖΥΓΙΑΣ

(ΜΤΧ ΜΕΛ. + ΥΠΟΤ. ΠΑΡΑΤΑΤ. SUM)

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ ΠΑΝΤΑ ΜΕ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

- Πλάγιες ερωτήσεις
- Βουλητικές
- Ενδοιαστικές
- Τελικές
- Συμπερασματικές
- Προτάσεις που εισάγονται με το *quin*
- Προτάσεις που εισάγονται με το *quominus*

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΙΣΧΥΕΙ

Η ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

- Βουλητικές
- Ενδοιαστικές
- Τελικές
- Συμπερασματικές
- Προτάσεις που εισάγονται με το *quin*
- Προτάσεις που εισάγονται με το *quominus*

Οι προτάσεις αυτές εκφέρονται πάντα

- ✓ με Υποτακτική Ενεστώτα, αν αναφέρονται στο παρόν – μέλλον
ή
- ✓ με Υποτακτική Παρατατικού, αν αναφέρονται στο παρελθόν
(ανεξάρτητα από το χρόνο του ρήματος της κύριας πρότασης).

Σημείωση : η ιδιομορφία της ακολουθίας των χρόνων ισχύει επειδή η βούληση, ο φόβος, ο σκοπός, το συμπέρασμα, η πρόθεση είναι ιδωμένα τη στιγμή που εμφανίζονται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής τους.